

PRAVIDLA A POSTUPY

PRO IMPLEMENTACI FINANČNÍHO MECHANISMU EHP 2004-2009

přijata *Výborem pro řízení finančního mechanismu EHP* dne 16.06.2004
na základě článku 8 Protokolu 38a ke Smlouvě o rozšíření EHP,
novelizována dne 07.června 2005, 26. října 2006 a 7.června 2007

.....	1
1. ÚVOD	4
1.1 Rozsah	4
1.2 Výbor finančního mechanismu a Kancelář finančního mechanismu (KFM) EHP	4
1.3 Koordinace s Norským finančním mechanismem	4
1.4 Národní kontaktní místo	4
1.5 Memorandum o porozumění	4
1.6 Odpovědnost	5
1.7 Platné právo a jurisdikce	5
1.8 Časový rámec a termíny	5
1.8.1 Přidělování finančních prostředků	5
1.8.2 Předkládání žádostí	5
1.8.3 Zrušení závazku již přidělených částek	6
1.9 Finanční rámec	6
1.10 Náklady na řízení	8
1.11 Specifické náklady na řízení v přijímacím státě	8
2. PROJEKTY A PROJEKTOVÁ POMOC	9
2.1 Prioritní sektory	9
2.2 Typy projektů	9
2.2.1 Individuální projekty	9
2.2.2 Programy	10
2.2.3 Specifické formy grantové pomoci	10
2.2.3.1 Blokované granty	10
2.2.3.2 Podpora na přípravu projektů	10
2.2.3.3 Fond pro neziskové organizace	11
3. VÝDAJE A FINANCOVÁNÍ	12
3.1 Oprávněnost výdajů	12
3.1.1 Doplnková pomoc	12
3.1.2 Počáteční datum pro oprávněnost výdajů	12
3.1.3 Konec období oprávněnosti výdajů	12
3.1.4 Daň z přidané hodnoty a jiné daně a poplatky	12
3.1.5 Podrobné předpisy o oprávněnosti výdajů	13
3.2 Výše grantové pomoci a spolufinancování	13
3.2.1 Limity pro spolufinancování	13
3.2.2 Projekty generující příjmy	13
3.2.3 Uplatnění principu „znečišťovatel platí“	14
3.3 Překročení nákladů a úspory investičních rozpočtů	14

4. POSTUP PŘI PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTÍ.....	14
4.1 Žadatelé	15
4.2 Oznámení o dostupnosti grantů finančního mechanismu EHP	14
4.3 Jazyk	15
4.4. Žádost a její hodnocení v přijímajícím státě	14
4.5 První kontrola ze strany KFM a hodnocení	14
4.6 Posouzení ze strany Komise	15
4.7 Rozhodnutí Výboru pro finanční mechanismus EHP	15
4.8 Dohoda o udělení grantu.....	15
5. IMPLEMENTACE.....	16
5.1 Předkládání zpráv a monitorování	16
5.2 Externí monitorování ze strany KFM	16
5.3 Platby	16
5.4 Publicita	17
6. AUDITY A FINANČNÍ KONTROLA	18
6.1 Transparentnost a evidence dokumentů.....	18
6.2 Finanční kontrola, audit a opatření přijímajícího státu proti podvodům	18
6.3 Rada auditorů ESVO	18
6.4 Audity a inspekce organizované Výborem pro finanční mechanismus EHP	19
7. DOKONČENÍ PROJEKTŮ	20
7.1 Dokončení projektů	20
7.2 Ex post hodnocení	20
7.3 Další povinnosti po dokončení.....	20

1. Úvod

1.1 Rozsah

Pravidla a postupy pro implementaci finančního mechanismu EHP (dále jen *Pravidla a postupy*) byly přijaty v souladu s článkem 8 Protokolu 38a k Dohodě o EHP.

Pravidla a postupy mohou být změněny rozhodnutím Výboru finančního mechanismu EHP (dále jen *Výbor*) pod podmínkou následného schválení ze strany Stálého výboru států ESVO.

Výbor přijme další postupy uvedené v těchto *Pravidlech a postupech*.

1.2 Výbor finančního mechanismu a Kancelář finančního mechanismu (KFM) EHP

Výbor řídí finanční mechanismus EHP. *Výbor* přijímá rozhodnutí o poskytnutí pomoci.

Výboru pomáhá Kancelář finančního mechanismu (dále jen *KFM*). *KFM* odpovídá za každodenní implementaci finančního mechanismu EHP a slouží jako kontaktní místo.

1.3 Koordinace s Norským finančním mechanismem

Všechny přijímající státy a *KFM* úzce koordinují využívání finančního mechanismu EHP s využíváním Norského finančního mechanismu.

1.4 Národní kontaktní místo

Národní kontaktní místo nese celkovou odpovědnost za řízení činností finančního mechanismu EHP v přijímajícím státě a slouží jako kontaktní místo. Dále nese odpovědnost za identifikaci, plánování, implementaci a monitorování projektů a rovněž za využívání finančních prostředků finančního mechanismu EHP.

1.5 Memorandum o porozumění

K zajištění efektivní implementace finančního mechanismu EHP uzavrou státy ESVO a každý přijímající stát Memorandum o porozumění (MoP). Tato Memoranda o porozumění mj.:

- uvádějí seznam oblastí intervence navržených v programovém rámci, kterým je nutno věnovat zvláštní pozornost,
- stanoví specifické formy grantové pomoci,
- navrhují ustavení řídicí struktury pro implementaci finančního mechanismu EHP v přijímajícím státě a
- stanoví rámec pro spolupráci.

1.6 Odpovědnost

Odpovědnost států ESVO je omezena, pokud jde o finanční mechanismus EHP, na poskytování finančních prostředků na podporu projektů v souladu s příslušnými Dohodami o udělení grantu.

Státy ESVO, ani *Výbor* nebo KFM nepřijímají žádnou odpovědnost vůči přijímajícímu státu, navrhovatelům projektů nebo třetím stranám.

1.7 Platné právo a jurisdikce

Spolupráce mezi finančním mechanismem EHP a přijímajícími státy se řídí zákony Norského království.

Nemohou-li být vyřešeny smírem předkládají se veškeré spory, které mohou z této spolupráce vzniknout, Oslo Tingrett v Norsku.

Finanční mechanismus EHP může požadovat výkon jakéhokoli rozsudku nebo soudního příkazu u jakéhokoli soudu nebo příslušného úřadu na území přijímajícího státu nebo jiné země, ve které má přijímající stát svá aktiva.

Přijímající stát pověří své *Národní kontaktní místo* pravomocí přejímat jeho jménem pomoc programu.

1.8 Časový rámec a termíny

Termíny uvedené níže jsou konečné a platí pro všechny typy projektů. Orgány odpovědné za implementaci specifických forem grantové pomoci nebo programů musí respektovat stejné lhůty.

1.8.1 Přidělování finančních prostředků

V souladu s článkem 2 Protokolu 38a bude finanční mechanismus EHP přidělovat finanční prostředky od 1. května 2004 do 30. dubna 2009 (dále jen *Smluvní období*). Žádné smlouvy nebudou uzavřeny po 30. dubnu 2009.

1.8.2 Předkládání žádostí

Předložení kompletních žádostí o grant nebo o další přidělení finančních prostředků bude akceptováno do 31. ledna 2009.

1.8.3 Zrušení závazku již přidělených částek

Žádosti o zrušení závazku již přidělených částek budou akceptovány do 31. října 2008.

1.9 Finanční rámec

V souladu s článkem 2 Protokolu 38a dají státy ESVO k dispozici pro finanční mechanismus EHP celkovou částku ve výši 600 milionů eur. Částka se uvolní v pěti ročních tranších po 120 miliónech eur během smluvního období.

V souladu s čl.8 odst. 3 Protokolu 38a se náklady na řízení hradí z celkové částky. Další ustanovení v tomto smyslu upravuje článek 1.10 níže.

Tabulka 1

Limity souhrnných částek před a po odečtení nákladů na řízení v mil. EUR

	Limit souhrnných částek (mil.Euro)	Limit souhrnných částek po odečtení nákladů na řízení (mil.Euro)
Rok 1: 1. května 2004 – 30. dubna 2005	120	115,20
Rok 2: 1. května 2005 – 30. dubna 2006	240	230,40
Rok 3: 1. května 2006 – 30. dubna 2007	360	345,60
Rok 4: 1. května 2007 – 30. dubna 2008	480	460,80
Rok 5: 1. května 2008 – 30. dubna 2009	600	576,00

Limity souhrnných částek pro každý z přijímajících států před a po odečtení nákladů na řízení jsou uvedeny v tabulce 2 a vycházejí z rozdělovacího klíče stanoveného v článku 5 Protokolu 38a. Výdaje související s posudky, monitorováním, následným hodnocením a technickou pomocí jsou hrazeny z čistých částek. Limity souhrnných částek pro každý z přijímajících států jsou pouze indikativní.

Tabulka 2

Indikativní limity souhrnných částek pro každý z přijímajících států před a po odečtení nákladů na řízení v mil. EUR

Příjemce	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5
Česká republika	9.7080	19.4160	29.1240	38.8320	48.5400
<i>čistá částka</i>	<i>9.3197</i>	<i>18.6394</i>	<i>27.9590</i>	<i>37.2787</i>	<i>46.5984</i>
Estonsko	2.0160	4.0320	6.0480	8.0640	10.0800
<i>čistá částka</i>	<i>1.9354</i>	<i>3.8707</i>	<i>5.8061</i>	<i>7.7414</i>	<i>9.6768</i>
Řecko	6.8520	13.7040	20.5560	27.4080	34.2600
<i>čistá částka</i>	<i>6.5779</i>	<i>13.1558</i>	<i>19.7338</i>	<i>26.3117</i>	<i>32.8896</i>
Španělsko	9.1680	18.3360	27.5040	36.6720	45.8400
<i>čistá částka</i>	<i>8.8013</i>	<i>17.6026</i>	<i>26.4038</i>	<i>32.2051</i>	<i>44.0064</i>
Kypr	0.2520	0.5040	0.7560	1.0080	1.2600
<i>čistá částka</i>	<i>0.2419</i>	<i>0.4838</i>	<i>0.7258</i>	<i>0.9677</i>	<i>1.2096</i>
Lotyšsko	3.9480	7.8960	11.8440	15.7920	19.7400
<i>čistá částka</i>	<i>3.7901</i>	<i>7.5802</i>	<i>11.3702</i>	<i>15.1603</i>	<i>18.9504</i>
Litva	5.4000	10.8000	16.2000	21.6000	27.0000
<i>čistá částka</i>	<i>5.1840</i>	<i>10.3680</i>	<i>15.5520</i>	<i>20.7360</i>	<i>25.9200</i>
Maďarsko	12.1560	24.3120	36.4680	48.6240	60.7800
<i>čistá částka</i>	<i>11.6698</i>	<i>23.3395</i>	<i>35.0093</i>	<i>46.6790</i>	<i>58.3488</i>
Malta	0.3840	0.7680	1.1520	1.5360	1.9200
<i>čistá částka</i>	<i>0.3686</i>	<i>0.7373</i>	<i>1.1059</i>	<i>1.4746</i>	<i>1.8432</i>
Polsko	56.1600	112.3200	168.4800	224.6400	280.8000
<i>čistá částka</i>	<i>53.9136</i>	<i>107.8272</i>	<i>161.7408</i>	<i>215.6544</i>	<i>269.5680</i>
Portugalsko	6.2640	12.5280	18.7920	25.0560	31.3200
<i>čistá částka</i>	<i>6.0134</i>	<i>12.0269</i>	<i>18.0403</i>	<i>24.0538</i>	<i>30.0672</i>
Slovinsko	1.2240	2.4480	3.6720	4.8960	6.1200
<i>čistá částka</i>	<i>1.1750</i>	<i>2.3501</i>	<i>3.5251</i>	<i>4.7002</i>	<i>5.8752</i>
Slovensko	6.4680	12.9360	19.4040	25.8720	32.3400
<i>čistá částka</i>	<i>6.2093</i>	<i>12.4186</i>	<i>18.6278</i>	<i>24.8371</i>	<i>31.0464</i>
celkem	120.0000	240.0000	360.0000	480.0000	600.0000
<i>čistá částka</i>	<i>115.2000</i>	<i>230.4000</i>	<i>345.6000</i>	<i>460.8000</i>	<i>576.0000</i>

Aby mohly předkládat návrhy projektů přijatelné velikosti, bude nejmenším přijímajícím státům, tj. Estonsku, Kypru, Maltě a Slovinsku, z nichž každý obdrží méně než dvě procenta z částky, která je v rámci finančního mechanismu EHP k dispozici, umožněno předkládat návrhy projektů vhodné velikosti kdykoliv během smluvního období až do celkové částky alokace.

V souladu s článkem 6 Protokolu 38a se v listopadu 2006 a poté opět v listopadu 2008 provede přezkoumání s cílem přerozdělit všechny zbývající nevyužité finanční prostředky na vysoce prioritní projekty kteréhokoli přijímajícího státu.

Nepřidělené prostředky se převedou na konci každého roku do alokace následujícího roku, aniž je dotčeno možné přerozdělení prostředků výše uvedených.

1.10 Náklady na řízení

V souladu s čl. 8 odst. 3 Protokolu 38a se náklady na řízení finančního mechanismu EHP hradí z celkové částky 600 miliónů eur. Výbor stanovil tyto náklady na 4 % z této částky. Během smluvního období může *Výbor* svoje rozhodnutí přezkoumat.

Náklady na řízení zahrnují náklady na provoz KFM, náklady spojené s fungováním *Výboru* a náklady na audity prováděné Radou auditorů ESVO nebo jejími zástupci.

1.11 Specifické náklady na řízení v přijímacím státě

Obečné administrativní náklady vynaložené přijímacím státem nejsou hrazeny finančním mechanismem EHP. *Výbor* může, prostřednictvím technické asistence poskytovat finanční prostředky na pokrytí specifických nákladů, které jsou potřebné, jasně identifikovatelné, přímo a výhradně se vztahující k nákladům na řízení finančního mechanismu EHP. Oprávněnost těchto nákladů je předmětem podrobných ustanoveních o oprávněnosti schválených *Výborem*. Tyto náklady budou odečteny z čistých hodnot stanovených v Tabulce 2, odstavec 1.9.

2. PROJEKTY A PROJEKTOVÁ POMOC

Projekty financované finančním mechanismem EHP musí přispívat ke zmírňování hospodářských a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru. Musí být v souladu s prioritami přijímajících států a příslušnými ujednáními s Evropskou unií. Všechny projekty musí být v souladu s příslušnou legislativou Evropské unie a dodržovat příslušné národní a místní právní předpisy.

2.1 *Prioritní sektory*

V souladu s Protokolem 38a jsou granty k dispozici pro projekty v následujících prioritních sektorech:

- ochrana životního prostředí včetně životního prostředí člověka, mj. snižováním znečištění ovzduší a podporou využívání obnovitelných zdrojů energie;
- podpora udržitelného rozvoje zlepšeným využíváním a řízením zdrojů;
- uchovávání evropského kulturního dědictví včetně veřejné dopravy a obnovy měst;
- rozvoj lidských zdrojů, mj. podporou vzdělávání a odborné přípravy, posilováním správních kapacit místní samosprávy či jejích orgánů nebo posilováním veřejných služeb jimi poskytovaných, jakož i posilováním demokratických procesů, které tomu napomáhají;
- zdravotnictví a péče o děti.

Vědecký výzkum může být způsobilý pro toto financování pokud se zaměřuje na jeden nebo více prioritních sektorů.

2.2 *Typy projektů*

Národní kontaktní místo může předkládat návrhy na individuální projekty, programy a specifické formy grantové pomoci (blokové granty a prostředky na přípravu projektů). Vhodnost různých typů projektové pomoci se může lišit v závislosti mj. na stanovených cílech, daném odvětví a celkové rozvaze nutné pro efektivní implementaci projektů.

Předkládání žádostí pro všechny typy projektové pomoci se provádí v souladu s postupy pro předkládání žádostí schválenými *Výborem*.

2.2.1 *Individuální projekty*

Projekt je ekonomicky nedělitelnou řadou prací plnících přesnou technickou funkci a s jasně identifikovatelnými cíli. Žádost pro individuální projekt může zahrnovat jeden nebo více sub-projektů. Tyto sub-projekty musí být definovány v žádosti předložené *Výboru*.

Částka grantové pomoci, o kterou se žádá, obvykle není menší než 250 000 eur.

Individuální projekty se implementují v souladu s postupy pro individuální projekty přijatými *Výborem*.

2.2.2 *Programy*

Pro usnadnění implementace komplexnějších a nákladných strategií může přijímající stát předložit návrhy na programy. Program je koordinované portfolio jednotlivých projektů připravených a

dodaných představitelem partnerství a zaměřených na společné prostorově/sectorové/tématicky definované cíle.

Žádosti pro programy podávají podrobný a komplexní popis všech aspektů navrhovaného programu: jeho hlavní cíle, označení projektových aktivit, které dohromady budou tvořit program a časový plán činností s navrhovaným systémem implementace.

V žádosti je určen zprostředkovatel programu, který funguje jako odpovědný orgán a bude odpovědný za implementaci schváleného programu v souladu s postupy pro programy přijatými *Výborem*.

Termíny a podmínky projektové pomoci a úlohy a odpovědnosti jednotlivých stran budou stanoveny v Dohodě o udělení grantu.

2.2.3 Specifické formy grantové pomoci

Státy ESVO a přijímající státy uzavřením Memoranda o porozumění podle článku 1.5 řeší nutnost zřízení specifických forem grantové pomoci.

2.2.3.1 *Blokové granty*

Pro usnadnění implementace projektů může být omezené procento celkové částky přiděleno na blokové granty případně, kdy je každý dílčí projekt nebo konečný příjemce příliš malý na to, aby byl efektivně řízen individuálně nebo předem určen.

Blokový grant je fond zřízený pro jasně definovaný účel, který může poskytovat pomoc jednotlivcům, organizacím nebo institucím.

V žádosti bude uveden zprostředkovatel blokového grantu v přijímajícím státě, který ponese odpovědnost za implementaci blokového grantu v souladu s postupy pro blokové granty přijatými *Výborem* a se smluvními podmínkami stanovenými v Dohodě o udělení grantu.

Zprostředkovatel blokového grantu mj. oznamuje dostupnost grantové pomoci, hodnotí žádosti, vybírá akce, přiděluje finanční prostředky konečným příjemcům a monitoruje průběh blokového grantu.

2.2.3.2 *Podpora na přípravu projektů*

Pro usnadnění přípravy projektů předkládaných finančnímu mechanismu EHP a na podporu zakládání nových partnerství vytvářených pro účely navrhování a implementace nových projektů může být zřízena podpora na přípravu projektů.

Poskytnutím příspěvku z podpory na přípravu projektů mohou být mj. podporovány inovativní přístupy, komplexní projektová témata a vytvoření nových partnerství.

Podpora na přípravu projektů se implementuje v souladu s postupy na podporu pro přípravu projektů přijatými *Výborem*.

Výbor může pověřit řízením podpory na přípravu projektů zprostředkovatele v přijímajícím státě a nebo KFM.

2.2.3.3 *Fond pro neziskové organizace*

Za účelem podpory práce, rozvoje a posilování kapacit neziskových organizací (NNO), Finanční Mechanismus EHP může uvolnit zvláštní granty určené na pokrytí speciálních potřeb NNO.

Granty určené NNO mohou být rozděleny prostřednictvím Fondu pro neziskové organizace (FNNO) , který je spravován zprostředkovatelem vybraným NKM ve spolupráci s KFM.

Granty NNO budou implementovány v souladu s příslušnými pokyny schválenými *Výborem*.

Tento odstavec v žádném případě neovlivňuje oprávněnost NNO požádat o jiný typ projektové pomoci v rámci těchto Pravidel a Postupů nebo schválených pokynů, pokud tuto možnost upřednostní.

3. VÝDAJE A FINANCOVÁNÍ

3.1 Oprávněnost výdajů

3.1.1 Doplnková pomoc

Finanční mechanismus EHP je určený jako doplňková pomoc pro přijímající stát. Poskytuje doplňkový zdroj financování a nenahrazuje finanční podporu z jiných zdrojů.

3.1.2 Počáteční datum pro oprávněnost výdajů

Výdaje vynaložené před datem, kdy *Výbor* rozhodne o přidělení finančních prostředků, nejsou oprávněné pro grantovou podporu.

3.1.3 Konec období oprávněnosti výdajů

Konečné datum pro oprávněnost se pevně stanoví v Dohodě o udělení grantu. A to o 24 měsíců po plánovaném datu dokončení projektu, ne však později než 30. dubna 2011.

Konečné datum pro oprávněnost se vztahuje k datu skutečných plateb u faktur vystavených před nebo k uvedenému datu.

Aby byly výdaje uznatelné, musí KFM obdržet akceptovatelnou žádost o platbu nejpozději 6 měsíců od konečného data pro oprávněnost. Žádosti o platbu obdržené po tomto datu nebo považované za neakceptovatelné ze strany *Výboru* nebudou zahrnuty k proplacení. *Výbor* může rozhodnout, že část žádosti o platbu je akceptovatelná a v souladu s tím toto schválí k proplacení.

Ve výjimečných případech, kdy jsou další zpoždění odůvodněná, *Výbor* může prodloužit období pro oprávněnost do 30. dubna 2012 za předpokladu, že akceptovatelná žádost o proplacení bude přijatá do 31. října 2012.

Jestliže je projekt, ke konečnému datu pro oprávněnost výdajů, předmětem soudního řízení nebo správního odvolání s odkladným účinkem, *Výbor*

3.1.4 Daň z přidané hodnoty a jiné daně a poplatky

Výdaje související s DPH a jinými daněmi, odvody a poplatky jakékoli povahy, které ze zákona nemůže přijímající stát zpětně kompenzovat jsou oprávněné pro financování.

3.1.5 Podrobné předpisy o oprávněnosti výdajů

Všechny činnosti spolufinancované z finančního mechanismu EHP budou podléhat podrobným ustanovením o oprávněnosti přijatým *Výborem*.

3.2 Výše grantové pomoci a spolufinancování

Přijímající stát zajistí úplné financování projektů.

Příspěvek ze států ESVO ve formě grantů se stanoví případ od případu při zohlednění všech příslušných faktorů. Limity Evropského společenství pro spolufinancování nesmí být v žádném případě překročeny.

3.2.1 Limity pro spolufinancování

Kromě výše uvedených obecných zásad a s ohledem na článek 4 Protokolu 38a, se bude výše grantové pomoci řídit následujícími pravidly:

- (a) *Výše grantu do 60%*; S výjimkou projektů, kterých se týkají níže uvedené body (b) a (c), výše grantu nepřekročí 60% projektových nákladů.
- (b) *Výše grantu do 85%*; V případě, že 15% nebo více projektových nákladů je spolufinancováno z centrálních, regionálních nebo místních rozpočtů, Finanční Mechanismus EHP může poskytnout grant na zbylou částku projektových nákladů.
- (c) *Výše grantu vyšší než 85%*; Na grantovou pomoc určenou pro podporu činností NNO (včetně sociálních partnerů), nebo na přípravu projektů nebo na spolupráci škol, Finanční Mechanismus EHP a Finanční Mechanismus Norska mohou být kombinovaně využity, tak aby výše podpory mohla být vyšší než ta popsána v bodech (a) a (b) tohoto odstavce, nepřekročí však 90% celkových výdajů. Domácí spolufinancování bude normálně požadováno. Ve výjimečných případech, může Výbor souhlasit s uplatněním této výše grantu u blokových grantů financovaných z obou finančních mechanismů a to v případě, kdy Výbor usoudí, že cíle takového blokového grantu mají značný význam pro naplnění cílů Finančního Mechanismu EHP.

3.2.2 Projekty generující příjmy

Výbor může upravit výši grantu podle úrovně odhadovaného nebo skutečného nadměrného zisku, který projekt generuje v souladu s postupy pro projekty generující příjmy přijatými *Výborem* a Dohodou o udělení grantu, na kterou se odkazuje Článek 4.8.

3.2.3 Uplatnění principu „znečišťovatel platí“

Přijímající stát vezme v úvahu při stanovení výše grantu, o který žádá, princip „znečišťovatel platí“. *Výbor* může výši grantu upravit tak, aby zajistil uplatnění tohoto principu..

3.3 Překročení nákladů a úspory investičních rozpočtů

Přijímající stát přebírá plnou odpovědnost za realizaci projektu. V případě kdy skutečné náklady projektu překročí rozpočtové náklady uvedené v Dohodě o udělení grantu, přijímající stát zajistí, že bude k dispozici dodatečné financování, pokud nejsou mezi *Národním kontaktním místem* a *Výborem* dohodnuta jiná opatření.

Jsou-li konečné náklady projektu nižší než celkové náklady uvedené v Dohodě o udělení grantu, sníží se úměrně celková suma vyplaceného grantu a všechny nenáležitě proplacené částky budou vráceny přijímajícím státem. Poměrná výše grantu však zůstane stejná. *Výbor* může přerozdělit nevyužité finanční prostředky na nové projekty nebo rozšíření projektů právě probíhajících.

Žádosti o přerozdělení prostředků se zpracovávají stejným způsobem jako žádosti o ostatní projekty.

4. POSTUP PŘI PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTÍ

4.1 Žadatelé

O pomoc mohou žádat všechny instituce veřejného nebo soukromého sektoru a nevládní neziskové organizace (NNO) zřízené jako právnické osoby v přijímajících státech a vykonávající svoji činnost ve veřejném zájmu - např. národní, regionální a místní úřady, vzdělávací/výzkumné instituce, instituce ochrany životního prostředí, dobrovolné a společenské organizace a partnerství veřejného a soukromého sektoru.

4.2 Oznámení o dostupnosti grantů finančního mechanismu EHP

Přijímající stát musí oznámit dostupnost grantů veřejnosti.

4.3 Jazyk

Veškerá komunikace mezi finančním mechanismem EHP a přijímajícím státem bude probíhat v angličtině.

Originální dokumenty (v jiných jazycích než je angličtina) zaslané finančnímu mechanismu EHP musí být doloženy anglickým překladem. Za přesnost překladu nese plnou odpovědnost přijímající stát.

4.4. Žádost a její hodnocení v přijímajícím státě

Přijímající stát musí zajistit hodnocení předložených žádostí. Hodnocení musí být transparentní, založené na posouzení expertů a řízené v souladu s *Memorandem o porozumění*, na které odkazuje článek 1.5.

Přijímající stát postoupí KFM žádosti o podporu, které jsou *Národním kontaktním místem* seřazeny podle důležitosti, společně s přiměřeným počtem žádostí na seznamu náhradníků; pro žádosti musí být použit formulář stanovený KFM. Spolu s každou žádostí předloží *Národní kontaktní místo* zdůvodněné stanovisko k navrhovaným projektům.

4.5 První kontrola ze strany KFM a hodnocení

KFM provede počáteční kontrolu žádosti, aby potvrdila soulad projektu s formálními požadavky Dohody, těmito *Pravidly a postupy* a dalšími manuály přijatými Výborem. Pokud je výsledek kontroly pozitivní, je žádost podrobena hodnocení KFM.

KFM může, zejména v případě obsáhlých a komplexních žádostí, jmenovat a uzavřít smlouvu s nezávislou institucí na zajištění hodnocení.

Hodnotící instituce předloží hodnotící zprávu KFM. Přijímající stát obdrží kopii zprávy a předloží k ní své připomínky KFM.

V případě, že je výsledek počáteční kontroly negativní, pošle KFM Národnímu kontaktnímu místu žádost zpět s uvedením důvodu(ů) k tomuto závěru. Taková žádost může být Národním kontaktním místem znovu předložena za předpokladu, že nedostatky byly napraveny.

4.6 Posouzení ze strany Komise

Evropská komise posoudí navrhované projekty z hlediska jejich souladu s cíli Společenství a své připomínky sdělí *Výboru*. KFM předá Evropské komisi příslušnou dokumentaci.

V případech, kdy KFM doporučí zamítnutí žádosti, nemusí být taková žádost postoupena Evropské komisi k posouzení.

4.7 Rozhodnutí Výboru pro finanční mechanismus EHP

Na základě žádosti, všech relevantních dodatečných informací (a pokud relevantní) hodnotící zprávy, na kterou odkazuje článek 4.5, předkládá KFM *Výboru* odůvodněné doporučení pro rozhodnutí.

Pokud KFM obdržela konečný výsledek posouzení ze strany Evropské komise v době, kdy předkládá *Výboru* své doporučení, musí být v tomto doporučení zohledněny poskytnuté komentáře.

Výbor se bude snažit poskytnout odůvodněné rozhodnutí do dvou měsíců od data přijetí dokumentace, kterou KFM považuje za kompletní.

Aniž jsou dotčeny priority stanovené v článku 3 Protokolu 38a, *Výbor* projekty ohodnotí a určí zda přispívají ke zmírňování hospodářských a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru. Ve svém posouzení *Výbor* zváží zejména dopad projektu, jeho efektivitu nákladů, udržitelnost a dlouhodobé přínosy pro přijímající stát.

Výbor zašle přijímajícímu státu dopis s nabídkou grantu/odůvodněné zamítnutí. Dopis s nabídkou grantu specifikuje lhůtu pro přijetí nabídky.

Nabídka je podmíněna přijetím podmínek stanovených v Dohodě o udělení grantu ze strany přijímajícího státu.

V případě odůvodněného odmítnutí může *Výbor* umožnit přijímajícímu státu ještě jednou předložit přepracovaný návrh projektu.

4.8 Dohoda o udělení grantu

Výbor a Národní kontaktní místo uzavřou Dohodu o udělení grantu pro každý individuální projekt, programy nebo specifické formy grantové pomoci dohodnuté mezi stranami.

Dohody o udělení grantu upravují smluvní podmínky grantové pomoci a úlohy a odpovědnosti jednotlivých stran.

5. IMPLEMENTACE

Přijímající stát nese odpovědnost za implementaci a další využití výsledků projektů, stejně jako za předkládání zpráv o výsledcích.

5.1 Předkládání zpráv a monitorování

Přijímající stát odpovídá za předkládání zpráv o projektech a jejich monitorování. Předkládání zpráv probíhá na základě ukazatelů dohodnutých s KFM.

Přijímající stát mj. podává alespoň jednou za rok zprávu o:

- postupu v souladu s plány a rozpočty;
- odchylkách od časového harmonogramu projektu a možných dopadech na projekt;
- průběhu veřejných soutěží a zadávání veřejných zakázek;
- dokončení projektu podle článku 7 těchto Pravidel a postupů.

KFM může kdykoli požádat přijímající stát o další informace. Předkládání zpráv probíhá v souladu s postupy na předkládání zpráv a monitorování přijatými *Výborem*.

5.2 Externí monitorování ze strany KFM

KFM monitoruje projekty na základě plánu monitorování aby zajistil plnění Dohod o udělení grantu. Za tímto účelem obvykle využívá služeb monitorovacího agenta. Kopie zpráv monitorovacího agenta se zasílají přijímajícímu státu.

Monitorování probíhá v souladu a postupy pro předkládání zpráv a monitorování přijatými *Výborem*.

5.3 Platby

Grantová pomoc se poskytuje formou proplácení již vynaložených a zdokumentovaných nákladů podle schváleného časového rozvrhu plateb.

Avšak platby související se specifickými formami grantové pomoci mohou být zčásti prováděny jako zálohové platby. U individuálních projektů a programů může být provedena zálohová platba až do výše 10 %, je-li zdůvodněna přijímajícím státem a ze strany *Výboru* považována za nezbytnou.

Žádosti o platbu se zasílají na KFM. Musí být doloženy všemi nezbytnými dokumenty dokladující splnění podmínek pro každou platbu.

KFM zajistí, aby všechny podmínky pro platby byly splněny (včetně dostupnosti spolufinancování) před provedením platby. Za tímto účelem KFM může využít služeb platebního agenta.

Platby probíhají na určený účet přijímajícího státu. Přijímající stát převede finanční prostředky navrhovatelům, prostředníkům a jiným příjemcům do 15 pracovních dnů od přijetí platby. *Výbor* může, v Dohodě o udělení grantu, souhlasit s prodloužením tohoto časového rámce na 20 pracovních dní.

Platby se provedou v souladu s postupy na provádění plateb přijatými *Výborem*.

5.4 Publicita

Přijímající stát zajistí, aby informace o existenci finančního mechanismu EHP i schválených projektech byly sděleny uživatelům a široké veřejnosti co možná nejefektivnějším způsobem a aby se příspěvkům z finančního mechanismu EHP dostalo dostatečné publicity. *Národní kontaktní místo* zajistí, aby pro každý projekt byl předložen návrh plánu na publicitu společně se žádostí.

Opatření pro zajištění publicity se přijímají v souladu s postupy pro publicitu přijatými *Výborem*.

6. AUDITY A FINANČNÍ KONTROLA

6.1 *Transparentnost a evidence dokumentů*

Přijímající stát zajistí záznam o provedení finančních kontrol a auditů u operací spolufinancovaných finančním mechanismem EHP, který umožní:

-
- odsouhlasení souhrnných částek potvrzených KFM s jednotlivými záznamy o výdajích a originálními doklady uloženými na různých administrativních stupních, včetně konečných příjemců, kdy tito nejsou konečnými příjemci finančních prostředků (grantu), institucí nebo firem provádějících činnosti a
-
- ověření přidělení a převodu disponibilních finančních prostředků z finančního mechanismu EHP a národních zdrojů.

Přijímající stát zajistí, aby všechny originální dokumenty zůstaly k dispozici pro kontrolu po dobu alespoň 5-ti let po dokončení projektu nebo déle, pokud je tak požadováno v Dohodě o udělení grantu, na kterou odkazuje Článek 4.8 nebo pokud tak vyplývá z národní legislativy přijímajícího státu.

6.2 *Finanční kontrola, audit a opatření přijímajícího státu proti podvodům*

Přijímající stát je odpovědný za finanční kontrolu a audit schválených projektů. Nejvyšší kontrolní instituce přijímajícího státu se na této činnosti podílí a má právo provádět audity projektů. Přijímající stát přijme veškerá opatření nezbytná pro prevenci a odhalování podvodů a chybných plateb.

Národní kontaktní místo přijímajícího státu zodpovídá KFM, *Výboru* a Radě auditorů ESVO za hospodaření s finančními prostředky a za všechny záležitosti týkající se finanční kontroly, auditu a prevence proti podvodům.

Každý rok se KFM předkládá plán auditu a souhrn zpráv o provedených auditech. Zprávy o provedených auditech jsou k dispozici KFM, *Výboru* a Radě auditorů ESVO nebo jejich zástupcům. Přijímající stát zajistí účinné a rychlé vyšetření všech podezřelých a skutečných případů podvodů a nesrovnalostí.

Přijímající stát okamžitě vrátí neprávem vyplacené částky do finančního mechanismu EHP. Podezřelé i skutečné případy podvodů a chyb, stejně jako veškerá opatření přijatá národními úřady v souvislosti s nimi musí být bez prodlení oznámena KFM v souladu s *Manuálem pro nesrovnalosti* přijatým *Výborem*.

6.3 *Rada auditorů ESVO*

Rada auditorů ESVO funguje jako příslušný úřad pokud jde o provádění auditů jménem států ESVO.

Rada auditorů ESVO může provádět audity všech projektů finančního mechanismu EHP i řízení finančního mechanismu EHP ze strany přijímajícího státu. Zástupci přijímajícího státu na požádání doprovázejí auditory a zajišťují jim veškerou nezbytnou pomoc.

Auditorům bude umožněn přístup ke všem dokumentům a informacím jaké považují za vhodné, včetně těch, které byly vytvořeny nebo uloženy v elektronické podobě. Zejména získají přístup k účtům auditovaných institucí a dokumentům týkajícím se výdajů financovaných grantem z finančního mechanismu EHP. Auditoři budou požívat stejných práv jako jsou práva udělená vlastním rovnocenným úřadům přijímajícího státu. Rada auditorů ESVO bude mít také neomezený přístup k projektům implementovaným soukromými nebo komerčními institucemi a nevládními neziskovými organizacemi (NNO).

Rada auditorů ESVO předem informuje přijímající stát o prováděném auditu/inspekci.

6.4 Audity a inspekce organizované Výborem pro finanční mechanismus EHP

Výbor může organizovat audity a inspekce. Zástupci přijímajícího státu doprovázejí na požádání pověřené zástupce *Výboru* a poskytnou jim veškerou nezbytnou pomoc.

Pověřeným zástupcům bude umožněn přístup ke všem dokumentům a informacím, které považují za vhodné, včetně těch, které byly vytvořeny nebo uloženy v elektronické podobě. Zejména budou mít získat přístup k účtům auditovaných institucí a dokumentům týkajícím se výdajů financovaných grantem z finančního mechanismu EHP. Auditoři mají požívat stejných práv jako jsou práva udělená vlastním rovnocenným úřadům přijímajícího státu. Pověření zástupci budou mít také neomezený přístup k projektům implementovaným soukromými nebo komerčními institucemi a NNO.

Rada auditorů ESVO je informována a je jí dána možnost účastnit se těchto auditů.

Výbor informuje předem přijímající stát o prováděném auditu/inspekci.

7. DOKONČENÍ PROJEKTŮ

7.1 Dokončení projektů

Přijímající stát připraví zprávu o dokončení projektu podle požadavků uvedených v Dohodě o udělení grantu. KFM provede konečnou výplatu na základě závěrečné zprávy o projektu.

Závěrečná zpráva o projektu musí být vypracována v souladu s postupy pro podávání zpráv a monitorování přijatými *Výborem*.

7.2 Ex post hodnocení

Výbor může ze své vlastní iniciativy nebo na základě návrhu přijímajícího státu rozhodnout, že bude provedeno ex post hodnocení určitých projektů. Ex post hodnocení provede nezávislá instituce, jiná než monitorovací agent nebo přidružené subjekty. Orgán provádějící ex post hodnocení projektu předloží zprávu *Výboru*.

Zpráva o ex post hodnocení nenahrazuje další požadavky na předkládání zpráv.

7.3 Další povinnosti po dokončení

Přijímající stát zajistí, aby projekty, které obsahují investici do nemovitosti a/nebo pozemků (včetně renovace) byly v provozu alespoň 10 let poté co byly dokončeny, není-li v Dohodě o udělení grantu stanoveno jinak. Minimální délka provozu ostatních projektů po jejich dokončení bude stanovena v Dohodě o udělení grantu, na kterou odkazuje Článek 4.8.

Ex post hodnocení projektů, které prokáže nesoulad s Pravidly a postupy a Dohodami o udělení grantu může být pro *Výbor* důvodem k přijetí opatření k nápravě, včetně nárokování vrácení finančních prostředků.